

HET NEDERLANDSE RODE KRUIS

DISTRICT: MIDDEN-LIMBURG

AFDELING: ECHT EN OMSTREKEN

Dr. R. van der Borgh, cardioloog.
Drs. E.W.J. Ficken, Rode Kruis arts
Datum: 6 februari 2012

E.F./R.K.: 11.10.30
Onderwerp: Lesavond: Hart- en vaatziekten.

Programma:

- Inleiding.
- Vetstofwisseling(sziekten).
- Vaatziekten.
- Hartziekten.
- TIA/CVA.

Inleiding:

Hart- en vaatziekten vormen een grote bedreiging voor de volksgezondheid in Nederland. In 2000 overleden 49.952 Nederlanders aan hart-/vaatziekten (dit vormde 36 % v/d doodsoorzaken in 2000; kanker slechts 27%; longaandoeningen 10%). 262.121 Nederlanders werden in 2000 in het ziekenhuis opgenomen i.v.m. hart- en vaatziekten (31,9% ivm hartvaatziekten, 11,2% ivm TIA/CVA, 9,3% ivm vaatziekten elders, 9,03% ivm hartfalen, enz.). Risicofactoren zijn o.a.: roken, overgewicht, hoge bloeddruk, hoge bloed-vet-gehaltenes, suikerziekte, te weinig lichaamsbeweging en een slecht voedingspatroon. 55% v/d Nederlanders beweegt onvoldoende, 80% eet niet gezond, 30% rookt, 37% is te zwaar, 15% heeft een te hoog bloed-vet-gehalte en boven de 65 jaar heeft 40% een te hoge bloeddruk en 14% suikerziekte !

Vetstofwisseling(sziekten):

De vetstofwisseling in ons menselijk lichaam, kent verschillende vetten. Zo spelen b.v. cholesterol, triglyceriden, maar ook LDL- en HDL-cholesterol, allemaal een verschillende rol. We moeten echter streven naar lage gehalten totaal cholesterol, triglyceriden én LDL; de streefwaarden worden echter naar beneden bijgesteld indien meerdere risico-factoren of een belaste voorgeschiedenis aanwezig zijn. Indien afvallen, lichaamsbeweging, dieet en stoppen-met-roken onvoldoende helpen; moeten lipiden-verlagende middelen voorgeschreven én gebruikt worden.

Vaatziekten:

Door een groot aantal verschillende oorzaken, kunnen de slagaders in ons lichaam vroeger of later atherosclerotische veranderingen ondergaan (=aderverkalking), waarop weer thrombose (=bloedstolling) kan plaats vinden. Oorzaken zijn o.a. erfelijke aanleg, geslacht, leeftijd, hoge-bloeddruk, roken, overgewicht, suikerziekte, hyper-lipidaemie, enz.. Zowel de atherosclerose, als de zich daarop afzettende thrombi, kunnen vernauwing en verstopping van slagaders veroorzaken. We moeten trachten, alle oorzakelijke factoren zoveel mogelijk te bestrijden. Atherosclerose kan in alle lichaams-slagaders voorkomen; b.v. beenvaten, krans-vaten van het hart, hersen-slagaders, enz..

Claudicatio intermittens is het beeld wat optreedt bij vernauwing van de slagaders naar de benen; de z.g. etalage-ziekte, pijn in de kuiten na een bepaalde loop-afstand, welke pijn weer verdwijnt in rust..

De behandeling: dieet, lipiden-verlagende middelen, bloedverdunners, dotter-procedure (stent) en/of bypass-operatie.

Hartziekten:

Hartziekten kunnen we onderscheiden in aangeboren of verworven hartziekten. Voorbeelden van:

Aangeboren hart-afwijkingen: te nauwe hartkleppen, slecht functionerende hartkleppen, gaatjes in tussenschot voorkamers en/of kamers van het hart, intact gebleven neonatale bloedvaten, enz..

De behandeling: bloedverdunners, eventueel een operatie.

Verworven hart-afwijkingen: atherosclerotische vernauwingen van de kransvaten van het hart, aanleiding gevend tot angina pectoris (pijn op de borst bij inspanning, welke verdwijnt in rust) en het hart-infarct (afsterven van een stukje hartspier, gevolgd door eventuele complicaties als (dodelijke) hart-ritme-stoornissen, verlies aan pompkracht v/h hart, doorscheuren hartspier, enz.), hoge-bloeddruk-hart met te dikke wand, verworven hartklep-afwijkingen, hartspierziekten, hartritme-stoornissen en geleidings-stoornissen in de hartspier, ontstekingen v/d hartspier en hartzakje, traumatische hartbeschadiging, enz..

De behandeling: dieet, bloeddruk-verlagende middelen, lipiden-verlagende middelen, bloedverdunners, pacemaker, dotter-procedure (stent) en/of bypass-operatie en/of hartklep-operatie.

TIA / CVA: (zie ook onze lesavond van 17 februari 2003)

De normale bloedaanvoer voor onze hersenen, vindt plaats langs de rechter en linker a. carotis interna en de beide aa. vertebralis, die zich samenvoegen tot één a. basillaris. Aan de hersenbasis hebben deze drie bloedvaten aansluiting op een rondgaand bloedvat, de z.g. "Cirkel van Willis", waarvan alle belangrijke hersen-bloedvaten, in tweevoud, aftakken. Mocht een van de aanvoerende slagaders uitvallen, dan kunnen twee andere slagaders zijn functie (gedeeltelijk) overnemen ! Wanneer echter problemen ontstaan in een van de aftakkende hersen-bloedvaten, dan hebben we een (groot) probleem.

- Als zo'n bloedvat gaat lekken, treedt een (levensbedreigende !) hersenbloeding op.
- Als zo'n bloedvat tijdelijk verstopt raakt door een embolus, spreken we van een T.I.A. (Transient Ischaemic Attack).
- Als zo'n bloedvat definitief afgesloten raakt door aderverkalking of een embolus, dan spreken we van een beroerte = onbloedig-C.V.A. (Cerebro Vasculair Accident).

Afhankelijk van de plaats van het gebeuren in de hersenen, kunnen een scala van verschijnselen optreden.

T.I.A. (= Transient Ischaemic Attack): Meestal ontstaan deze door kleine embolietjes afkomstig van bloedstolsels of van kalk uit de bloedvaten. De tijdelijke uitvalsverschijnselen van de hersenen (krachtsverlies hand, arm, voet en/of been; trekkingen; spraakstoornissen; (gedeeltelijke) blindheid; enz.), herstellen zich meestal binnen 60 minuten.

Deze T.I.A.'s kunnen soms echter de voorbode zijn van een:

Beroerte = Onbloedig C.V.A. (Cerebro-Vasculair-Accident): Hierbij ontstaat acuut (binnen minuten tot uren) een blijvende uitval van hersenfuncties (krachtsverlies hand, arm, voet en/of been; trekkingen; spraakstoornissen; taal-stoornissen; (gedeeltelijke) blindheid; ademhalingsstoornissen; enz). Soms gepaard gaande met bewustzijnsvermindering/-verlies; verhoging van de bloeddruk; enz. enz..

De behandeling: bloeddruk-verlagende middelen, lipiden-verlagende middelen, bloedverdunners en revalidatie.

E.W.J. Ficken; Rode-Kruis-arts.